

Huvudman

HÄRNÖSANDS KOMMUN
kommun@harnosand.se

Beslut

Datum 2025-05-15

Dnr SI 2025:1271

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning i Härnösands kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Härnösands kommun en anmärkning avseende brister rörande planen mot kränkande behandling. Härnösands kommun ska senast den **22 september 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:1271) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning i Härnösands kommun. Tillsynen har omfattat kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser om plan mot kränkande behandling och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts den 8–9 april 2025 genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats i form av verksamhetens plan mot

kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av verksamhetens plan mot kränkande behandling kallad "Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" vilken är upprättad i mars 2021. Planen beskriver bland annat olika definitioner samt innehåller rutiner för hur personalen ska agera om de får kännedom om att en elev anser sig kränkt samt hur följande utredning och dokumentation ska gå till.

Rektorn uppger att planen mot kränkande behandling som Skolinspektionen tagit del av är den senast upprättade. Rektorn förklarar vidare att det genomförs aktuella åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling men att de inte finns beskrivna i planen mot kränkande behandling utan i ett annat dokument kallat "handlingsplan för trygghetsgruppen" från år 2024. Rektorn tillägger att en ny plan håller på att upprättas under våren 2025.

Elever uppger att de känner sig trygga på skolan och att de återkommande svarar på enkäter under året.

Lärare uppger att elevernas trygghet är god och att det finns rutiner som beskriver arbetsgången om en elev skulle uppleva sig kränkt. Eleverna får svara på enkäter och frågor om trygghet lyfts återkommande med eleverna. Svaren analyseras av personalen för att identifiera om det finns områden som de kan behöva arbeta med. Lärarna ger exempel på att det är ovanligt att det framkommer något men att en anledning till det kan vara att de agerar snabbt för att förebygga att konflikter uppstår eller eskalerar. Det kan exempelvis handla om att de med enkla medel kan låta elever flytta mellan olika undervisningsgrupper.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att verksamheten saknar en aktuell plan mot kränkande behandling. En plan mot kränkande behandling ska upprättas årligen. Verksamhetens senaste plan är upprättad år 2021.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Härnösands kommuns verksamhet vid kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå uppfyller inte författningarnas krav vad gäller verksamhetens plan mot kränkande behandling.

Utredningen visar att verksamheten saknar en aktuell plan mot kränkande behandling. Det framkommer dock att det genomförs olika åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att eleverna medverkar i arbetet med att identifiera åtgärderna. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att bristen är mindre allvarlig och tilldelar därför Härnösands kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de känner sig trygga och att de inte varit med om att det förekommit kränkningar på den anpassade vuxenutbildningen. Om kränkningar skulle ske skulle eleverna ta upp det med lärarna. Eleverna beskriver vidare att de tycker lärarna är bra på att återkommande fråga eleverna om hur de upplever skolan och på att få det att kännas tryggt.

Lärarna uppger att tryggheten på den anpassade vuxenutbildningen är god och att det inte skett någon kränkning som de fått kännedom om. I de fall elever uttryckt en otrygghet har det handlat om att transporter till och från skolan kan ha varit försenade och liknande. Om en kränkning skulle ske finns det rutiner för hur det ska hanteras. Lärarna beskriver att om de får kännedom om att en elev upplever sig kränkt anmäler de det till trygghetsgruppen där rektorn ingår. En av lärarna sitter med i skolans trygghetsgrupp som hanterar eventuella fall av kränkande behandling, vilket har förekommit på andra delar av vuxenutbildningen.

Rektorn uppger att det inte skett någon kränkning på den anpassade vuxenutbildningen under rektorns tid på skolan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av dokumentation av två anmälda fall av kränkande behandling. Inget av dessa rör specifikt den anpassade vuxenutbildningen men rutinerna för hur kränkande behandling ska hanteras är desamma för hela vuxenutbildningen. Av dokumentationen framgår vem som gjort anmälan, en beskrivning av händelsen, vilka åtgärder som vidtagits, när anmälan är mottagen av rektorn respektive huvudmannen.

I Skolinspektionens informationsinhämtning inför tillsynen beskriver rektorn att skolan har gjort en anmälan till socialnämnden under de senaste tolv månaderna.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en

befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar (5 kap. 6 § skollagen).

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (29 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Caroline Rönnegård.

Utredaren Anders Holmgren har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Mattias Ryd medverkat.